

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра економічної політики

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ

від 29.08.2023 № 10

Голова НМР І.І. Шемелинець

(Ініціал, прізвище)

Робоча програма навчальної дисципліни

«Сталий міський розвиток ЄС»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня

денної та заочної форми навчання

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Економіка міста та регіону»

Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Сталий міський розвиток ЄС» укладена на основі освітньої програми «Економіка міста та регіону» другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 051 «Економіка» затвердженої Вченою радою Університету 26 квітня 2021 № 5

Укладачі: [Signature] О. Джадалла, к.е.н., доцент кафедри економічної політики
[Signature] В. Мартиненко, д.е.н., професор кафедри публічних фінансів

Гарант освітньої програми [Signature] І. Максименко, к.філос.н., доцент

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою економічної політики від 28 серпня 2023 р. №1

В.о. завідувача кафедри [Signature] І. Максименко, к.філос.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету податкової справи, обліку та аудиту від 28 серпня 2023 р. №1

Голова вченої ради факультету [Signature] В. Краєвський, д.е.н., професор

Завідувач навчально-методичного відділу [Signature] І. Качур, к.біол.н., доцент

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1	Передмова.....	4
2	Опис навчальної дисципліни	6
2.1.	Компетентності і результати навчання.....	6
2.2.	Пререквізити та постреквізити	7
2.3.	Структура навчальної дисципліни.....	9
3.	Програма навчальної дисципліни.....	13
4.	Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.....	21
5.	Засоби діагностики результатів навчання.....	23
6.	Форми та питання поточного та підсумкового контролю.....	24
7.	Рекомендована література.....	28

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна сформована для формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти знань сучасного парадигмального контексту еволюції світової економічної науки, а також розуміння філософії сталого міського розвитку в глобальному масштабі, зокрема й в умовах європейської інтеграції України та процесу інтернаціоналізації вищої освіти.

Навчальна дисципліна також демонструє інноваційний ландшафт європейських вимірів сталого розвитку, акцентує увагу на стратегії зеленої та Smart економік, відповідає цілям сталого розвитку й основним засадам політики сталого розвитку в Україні.

Мета навчальної дисципліни – набуття здобувачами вищої освіти знань і навичок щодо теоретики методичних засад дослідження сталого розвитку міста та впровадження політики сталого розвитку в практику забезпечення сталого розвитку міст України. Зокрема, це стосується вивчення законодавчих ініціатив та юридичних засад країн-членів ЄС щодо сталого міського розвитку, діяльності європейських організацій, національного й регіонального законодавства країн – членів ЄС щодо запровадження цілей сталого розвитку, що створюють нормативно-методичне забезпечення діяльності ЄС.

Завданнями навчальної дисципліни є :

1. Опанування теоретичних підходів до вивчення процесів сталого міського розвитку на різних рівнях, розуміння здобувачами вищої освіти ролі сталого міського розвитку у сучасному світі та його значення для подолання глобальних проблем людства; вивчення методологічних основ, принципів і цілей сталого міського розвитку ЄС; дослідження основних засад формування стратегії сталого міського розвитку; вивчення особливостей управління сталим міським розвитком в умовах глобальних викликів; вивчення основних аспектів щодо інституційного та фінансового забезпечення сталого міського розвитку ЄС; аналіз та порівняння ключових стратегій сталого розвитку міст ЄС; здійснення оцінки ефективності програм та ініціатив ЄС у реалізації політики сталого міського розвитку; аналіз міжтериторіальної співпраці з питань реалізації політики сталого міського розвитку у країнах-членах Євросоюзу; вивчення проблем фінансування європейськими та міжнародними донорськими організаціями муніципальних проєктів сталого міського розвитку; аналіз актуальних грантових ініціатив для сталого розвитку міст; аналіз міжнародної співпраці України та ЄС у сфері сталого розвитку міст.

2. Опанування методичних підходів до оцінки процесів сталого розвитку, використання здобувачами вищої освіти набутих практичних знань у професійній

діяльності, набуття навичок використання на практиці методів економічного аналізу; розуміння структури і завдань системи управління сталим розвитком міст.

Методи та форми навчання. Під час викладання навчальної дисципліни «Сталий міський розвиток ЄС» для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачається застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції з елементами дискусії, ділові ігри, вирішення проблемних ситуацій, семінарсько-практичні заняття, семінари-дискусії, кейси.

До основних методів викладання навчальної дисципліни належать:

- аналіз та інтерпретація даних, статистичних матеріалів щодо індикаторів й показників сталого розвитку міст ЄС;
- використання іноземного досвіду й практичних кейсів реалізації політики сталого розвитку міст ЄС в Україні;
- аналіз законодавчих ініціатив та нормативно-правової бази сталого міського розвитку ЄС.

Форми організації занять: лекції, семінарські й практичні заняття, вирішення ситуаційних й проблемних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій з елементами дистанційного навчання у системі Moodle.

Організація поточного та підсумкового контролю знань:

Поточний контроль знань здійснюється під час семінарських занять та за підсумками двох змістовних модулів. Підсумковий контроль знань здійснюється у формі диференційованого заліку.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітня програма «Економіка міста та регіону»

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС-3		
Модулів -2	Рік підготовки:	
Змістових модулів -2	1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90	Семестр	
	2-й	2-й
	Лекції	
	16 год.	2 год
	Семінарські	
	14 год.	4 год.
	Лабораторні	
	Самостійна робота	
	58 год.	82 год
	Індивід.-консультаційна робота: 2 год.	
	Форма підсумкового контролю: диференційний залік	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
<p>Інтегральна компетентність. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.</p>	<p>Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.</p>
<p>Загальні компетентності . Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. Здатність розробляти та управляти проєктами.</p>	<p>Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.</p>	

2.3.СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сталий міський розвиток ЄС»
Денна форма навчання

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Інд.-конс. робота (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I . Концептуальні засади сталого міського розвитку ЄС						
ЗМ 1 (Теми № 1-3) = 1 зал. кред.						
T.1	Теоретико-методологічні основи сталого міського розвитку	2	2		6	10
T.2	Стратегія забезпечення сталого розвитку міст	2	1		6	9
T.3	Характерні особливості управління сталим міським розвитком в умовах глобальних викликів	2	1		8	11
Всього по модулю:		6	4		20	30
Форма контролю: модульна контрольна робота (тестування)						
МОДУЛЬ II. Інституційне та фінансове забезпечення сталого міського розвитку ЄС						
ЗМ (Теми № 4-8) = 2 зал. кред.						
T.4	Організація та об'єднання органів муніципального самоврядування ЄС задля сталого розвитку	2	2		6	10
T.5	Міжтериторіальна співпраця з питань реалізації політики сталого міського розвитку у країнах-членах Євросоюзу	2	2		8	12
T.6	Фінансування європейськими та міжнародними донорськими організаціями муніципальних проектів сталого міського розвитку	2	2		8	12
T.7	Аналіз актуальних грантових ініціатив для сталого розвитку міст	2	2		8	12
T.8	Співпраця України та ЄС у сфері сталого міського розвитку	2	2	2	8	12
Всього по модулю:		10	10	2	38	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (тестування)						
Форма підсумкового контролю – диференційований залік						
Усього за навчальною дисципліною:		16	14	2	58	90

Заочна форма навчання

№ п/ п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінар- ські заняття (год.)	Інд.- конс. робота (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I . Концептуальні засади сталого міського розвитку ЄС						
ЗМ 1 (Теми № 1-3) = 1 зал. кред.						
Т.1	Теоретико-методологічні основи сталого міського розвитку	2	2		6	10
Т.2	Стратегія забезпечення сталого розвитку міст				9	9
Т.3	Характерні особливості управління сталим міським розвитком в умовах глобальних викликів				11	11
Всього по модулю:		2	2		26	30
Форма контролю: модульна контрольна робота (тестування)						
МОДУЛЬ II. Інституційне та фінансове забезпечення сталого міського розвитку ЄС						
ЗМ (Теми № 4-8) = 2 зал. кред.						
Т.4	Організація та об'єднання органів муніципального самоврядування ЄС задля сталого розвитку				10	10
Т.5	Міжтериторіальна співпраця з питань реалізації політики сталого міського розвитку у країнах-членах Євросоюзу				12	12
Т.6	Фінансування європейськими та міжнародними донорськими організаціями муніципальних проєктів сталого міського розвитку				14	14
Т.7	Аналіз актуальних грантових ініціатив для сталого розвитку міст			2	12	12
Т.8	Співпраця України та ЄС у сфері сталого міського розвитку		2		8	12
Всього по модулю:			2	2	56	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (тестування)						
Форма підсумкового контролю – диференційований залік						
Усього за навчальною дисципліною:		2	4	2	82	90

РЕЙТИНГ-ПЛАН

Години		Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання				Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		Модуль 1				

2	2	Тема 1. Теоретико-методологічні основи сталого міського розвитку	Лекція	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	0	0
2	2	Тема 1. Теоретико-методологічні основи сталого міського розвитку	Семінар	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	3	7
2	-	Тема 2. Стратегія забезпечення сталого розвитку міст	Лекція	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	0	0
1	-	Тема 2. Стратегія забезпечення сталого розвитку міст	Семінар	Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	3	0
2	-	Тема 3. Характерні особливості управління сталим міським розвитком в умовах глобальних викликів	Лекція	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.	0	0
1	-	Тема 3. Характерні особливості управління сталим міським розвитком в умовах глобальних викликів	Семінар	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	3	0

-	-	T1-3	Проміжний модульний контроль 1		6	10
10	4	Усього за модулем 1			15	17
		Модуль 2				
2	0	Тема 4. Організація та об'єднання органів муніципального самоврядування ЄС задля сталого розвитку	Лекція	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.	0	0
2	0	Тема 4. Організація та об'єднання органів муніципального самоврядування ЄС задля сталого розвитку	Семінар	Розробляти, обгрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	3	0
2	0	Тема 5. Міжтериторіальна співпраця з питань реалізації політики сталого міського розвитку у країнах-членах Євросоюзу	Лекція	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	0	0
2	0	Тема 5. Міжтериторіальна співпраця з питань реалізації політики сталого міського розвитку у країнах-членах Євросоюзу	Семінар	Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	3	0
2	0	Тема 6. Фінансування європейськими та міжнародними донорськими організаціями муніципальних проєктів сталого міського розвитку	Лекція	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	0	0
2	0	Тема 6. Фінансування європейськими та міжнародними донорськими організаціями муніципальних проєктів сталого міського розвитку	Семінар	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	3	0
2	0	Тема 7. Аналіз актуальних грантових ініціатив для сталого розвитку міст	Лекція	Розробляти, обгрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	0	0

2	0	Тема 7. Аналіз актуальних грантових ініціатив для сталого розвитку міст	Семінар	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	3	0
0	0	Тема 8. Співпраця України та ЄС у сфері сталого міського розвитку	Лекція	Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	0	0
2	2	Тема 8. Співпраця України та ЄС у сфері сталого міського розвитку	Семінар	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	3	7
2	2	Індивідуально-консультаційна робота	Тема 7.		9	11
		T4-8	Проміжний модульний контроль 1		6	10
16		Усього за модулем 2			30	28
		Усього за модулями			45	45
		Підсумковий модульний контроль (для дисциплін, форма підсумкового контролю яких диф. залік)			50	50
		Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE			5	5
		Усього за курсом			100	100

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади

сталого міського розвитку ЄС

Тема 1. Теоретико-методологічні основи сталого міського розвитку

План лекційного заняття

1. Суть та визначення сталого міського розвитку.
1. Поняття міста, регіону, території, простору та їх класифікація.
2. Характерні ознаки сталого розвитку міста.
3. Розуміння та значення сталого міського розвитку в умовах глобальних викликів сучасності.

План семінарського заняття

1. Поняття та зміст сталого міського розвитку.
2. Класифікація та аналіз наукових підходів до визначення категорії «місто», «регіон», «територія», «простір».
3. Основні ознаки сталого міського розвитку.
4. Роль сталого міського розвитку на сучасному етапі розвитку ЄС.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Характеристика регіонального та локального рівня сталого розвитку.
2. Забезпечення ефективної реалізації цілей сталого міського розвитку.

Питання для самоконтролю

1. Історія зародження ідеї сталого міського розвитку.
2. Які основні цінності й принципи сталого міського розвитку та яке їх юридичне значення.
3. Проаналізуйте основні принципи та цілі політики ЄС щодо сталого розвитку міст.
4. Охарактеризуйте складові частини політики сталого міського розвитку.
5. Сучасна парадигма сталого розвитку міст Європейського союзу.

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [5-7, 11, 14]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1-9]

Міжнародні видання: [1-6]

Тема 2. Стратегія забезпечення сталого розвитку міст

План лекційного заняття

1. Науково-методичні засади формування стратегії сталого міського розвитку.
2. Основні принципи сталого розвитку міст.
3. Фактори, що визначають сталий міський розвиток.
4. Ідеї концепції “smart city” як складова стратегії сталого міського розвитку.
5. Аналіз стратегій сталого розвитку країн-членів ЄС (Польщі, Німеччини, Швеції та інших).

План семінарського заняття

1. Особливості формування стратегії сталого розвитку міст.
2. Мета стратегії сталого розвитку міст
3. Принципи стратегії сталого міського розвитку
4. Сутність та роль концепції “smart city” задля сталого міського розвитку.
5. Охарактеризуйте фактори, що впливають на сталий розвиток міст в країнах-членах ЄС.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Ідеї концепції зеленої економіки у формуванні стратегії сталого розвитку міста.
2. Юридичне підґрунтя прийняття стратегії сталого розвитку міст в Євросоюзі.

Питання для самоконтролю

1. Основні підходи до формування стратегії сталого міського розвитку.
2. Нормативно-правова база формування стратегії сталого розвитку місті ЄС.
3. Принципи та фактори впливу, які містяться в стратегії сталого розвитку міста.
4. Які екологічні проблеми стоять перед ЄС, і як стратегія сталого розвитку може допомогти містам ЄС у їх вирішенні?
5. Хто в ЄС є відповідальним за питання сталого розвитку на муніципальному й регіональному рівнях?
6. Складові та особливості концепції “smart city”.

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [2-4, 11-13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1-9]

Міжнародні видання: [1-6]

Тема 3. Характерні особливості управління сталим міським розвитком в умовах глобальних викликів

План лекційного заняття

1. Регіональні передумови, які мають безпосередній вплив на сталий розвиток міста.
2. Інтегральна оцінка сталого розвитку міста: основні показники та індикатори.
3. Організаційно-економічні засади вдосконалення механізму управління містом в умовах європейської інтеграції та реалізації реформи децентралізації в Україні.
4. Вплив глобальних проблем людства на сталий міський розвиток.

План семінарського заняття

1. Інституційні та економічні передумови сталого розвитку міст.
2. Регіональні екологічні та соціальні передумови сталого розвитку міст.
3. Назвіть основні складові управління сталого розвитку міст ЄС.
4. Показники та індикатори сталого розвитку міст.
5. Напрями підвищення ефективності стратегічного управління сталого розвитку міст в умовах глобальних викликів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Стратегія Європа — 2020: «Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання».
2. Юридичне підґрунтя для сталого ефективного управління містом.

Питання до самоконтролю

1. Охарактеризувати регіональні передумови, що сприяють сталому міському розвитку.
2. Основні ознаки управління сталим міським розвитком.
3. Аналіз основних показників, індикаторів та індексів щодо сталого міського розвитку.

4. Які основні методи та інструменти застосовуються для ефективного сталого розвитку міст?

5. Як глобальні виклики впливають на розвиток системи управління сталим розвитком міст?

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [3-5, 9, 10]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1-9]

Міжнародні видання: [1-6]

Змістовний модуль 2. Інституційне та фінансове забезпечення сталого міського розвитку ЄС

Тема 4. Організація та об'єднання органів муніципального самоврядування ЄС задля сталого розвитку

План лекційного заняття

1. Теорії і моделі муніципального самоврядування.
2. Роль, функції та організаційна структура Конгресу місцевих та регіональних влад ЄС.
3. Основні завдання діяльності Міжнародного союзу місцевих влад.
4. Рада європейських муніципалітетів та регіонів: завдання, функції та напрямки діяльності.

План семінарського заняття

1. Загально визнані теорії організації місцевої влади: їх сутність та значення.
2. Модель місцевого самоврядування.
3. Консультативно-представницькі органи, що впливають на сталий міський розвиток: їх детальна характеристика.
4. Ініціативні організації та міжнародні об'єднання органів місцевого самоврядування: їх роль для забезпечення сталого міського розвитку.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Повноваження та вплив Ради Європи на сталий міський розвиток.
2. Основні виклики та можливості у діяльності органів муніципального самоврядування задля сталого міського розвитку країн членів ЄС.

Питання для самоконтролю

1. У чому суть теорії природних прав громади?
2. Яке є обґрунтування господарської теорії місцевого самоврядування?
3. Які основні ідеї державної теорії місцевого самоврядування?
4. Що таке муніципальний соціалізм ?
5. Спільні риси та відмінності моделей місцевого самоврядування?
6. Що являє собою Конгрес місцевих та регіональних влад Європи?
7. Які існують міжнародні об'єднання органів місцевого самоврядування?

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [4-6, 10, 11]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1-9]

Міжнародні видання: [1-6]

Тема 5. Міжтериторіальна співпраця з питань реалізації політики сталого міського розвитку у країнах-членах Євросоюзу

План лекційного заняття

1. Форми, суб'єкти та функції інституцій міжтериторіальної співпраці в ЄС.
2. Програми та ініціативи фінансової допомоги ЄС щодо сприяння розвитку міжтериторіальної співпраці.
3. Аналіз організаційно-правового забезпечення міжнародної співпраці міст та регіонів в контексті сталого розвитку.

План семінарського заняття

1. Сутність та цілі міжтериторіальної співпраці.
2. Основні форми міжнародної співпраці міст та регіонів ЄС.
3. Європейська політика сусідства: сучасні характеристики та інструменти.
4. Програми фінансування й місцеві ініціативи, що сприяють сталому міському розвитку.
5. Проаналізуйте організаційно-правове забезпечення міжнародної співпраці міст та районів Європейського союзу.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Характеристика та напрями програми INTERREG.

2. Сучасна архітектура міжтериторіальної співпраці в країнах членах Європейського союзу.

Питання для самоконтролю

1. Визначення та особливості міжтериторіальної співпраці місцевих органів влади.
2. Назвіть основні форми і принципи міжтериторіальної співпраці у сфері сталого розвитку.
3. Діяльність суб'єктів міжтериторіальної співпраці місцевих органів влади.
4. Європейська політика сусідства: сучасні характеристики.
5. Програми фінансування й місцеві ініціативи, що сприяють сталому міському розвитку.
6. Охарактеризуйте європейське законодавство, яке стосується безпосередньо міжтериторіальної співпраці місцевих органів влади.

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [7-9, 11, 12]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1-9]

Міжнародні видання: [1-6]

Тема 6. Фінансування європейськими та міжнародними донорськими організаціями муніципальних проєктів сталого міського розвитку

План лекційного заняття

1. Програми фінансування муніципальних проєктів розвитку на засадах співфінансування з органами місцевого самоврядування.
2. Роль ПРООН та інших організацій в забезпеченні фінансування проєктів сталого міського розвитку.
3. Особливості застосування державно-приватного партнерства на локальному рівні для фінансування проєктів місцевого розвитку.

План семінарського заняття

1. Механізми залучення міжнародних позабюджетних коштів для фінансування проєктів міського розвитку.
2. Міжнародні програми та грантові ініціативи фінансування муніципальних проєктів.

3. Основні напрямки діяльності та ініціативи ПРООН.
4. Переваги та недоліки застосування державно-приватного партнерства в країнах членах Євросоюзу.
5. Сучасні особливості взаємодії влади та бізнесу для фінансування муніципальних проектів сталого розвитку.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Актуальні можливості для розвитку міст й отримання додаткові фінансових ресурсів в умовах глобальних викликів.

Питання до самоконтролю

1. Класифікація міжнародних та європейських донорських організацій, які надають фінансування з ким проектам розвитку.
2. Позабюджетні джерела фінансування сталого міського розвитку.
3. Види міжнародних програм, які підтримують сталий розвиток.
4. Сучасні тенденції отримання грантових коштів для проектів розвитку в містах.
5. Сутність та основні характеристики державно-приватного партнерства.

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [5, 9, 10]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1-9]

Міжнародні видання: [1-6]

Тема 7. Аналіз актуальних грантових ініціатив для сталого розвитку міст

План лекційного заняття

1. Сутність і структура грантових заявок.
2. Особливості отримання міжнародних грантів для сталого розвитку міст.
3. Відкриті та постійнодіючі грантові пропозиції для сталого розвитку міст.

План семінарського заняття

1. Сутність та визначення поняття «грант», «проект розвитку».
2. Структура грантової заявки.
3. Основні помилки написання та реалізації гранту.

4. Сучасні особливості та переваги отримання гранту органами місцевого самоврядування.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Механізм розробки й планування муніципального проекту розвитку.
2. Інфраструктурні грантові проекти для сталого розвитку міста.

Індивідуально-консультаційна робота

1. Класифікація грантових пропозиції для сталого розвитку міст.

Питання до самоконтролю

1. В чому заключається сутність та принципи грантового проекту?
2. Яка роль залучення грантів у забезпеченні сталого розвитку міст?
3. Яким чином відбувається розробка та планування гранту?
4. Які існують інструменти написання успішних грантових заявок?
5. Які існують актуальні грантові пропозиції для сталого міського розвитку?
6. Які сучасні тенденції реалізації грантових проектів існують сьогодні?

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [5-7, 11, 14]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1-9]

Міжнародні видання: [1-6]

Тема 8. Співпраця України та ЄС у сфері сталого міського розвитку

План лекційного заняття

1. Передумови співпраці України та Європейського союзу у сфері сталого міського розвитку
2. Основні виклики для України на шляху до сталого міського розвитку в умовах євроінтеграції
3. Інституційно-правове та інституційно-організаційне забезпечення сталого розвитку міст.

План семінарського заняття

1. Передумови співпраці України та Європейського союзу у сфері сталого міського розвитку

2. Основні проблеми та перспективи співпраці України та ЄС в сфері сталого міського розвитку.

3. Юридичне підґрунтя забезпечення сталого розвитку міст.

4. Інституційно-організаційний аспект забезпечення сталого розвитку міст.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Проблем енергоефективності української економіки в контексті сталого розвитку.

2. Основні цілі та пріоритети стратегії «Україна — 2020».

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [7-10, 13]

Інформаційні ресурси Інтернет: [1-9]

Міжнародні видання: [1-6]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в наступних таблицях.

Таблиця 4.1

Розподіл балів за семінарське заняття

Критерії оцінювання	Кількість балів денна форма/заочна форма
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3/7-6
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2/5-3
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1/1-2

Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0
---	---

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі ДПУ MOODLE (максимально 5 балів).

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення контактного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться письмово.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання денна форма/заочна форма
Теоретичні питання	3/5
Тестовий блок	3/5
Всього	6/10

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота здійснюється у формі проєкту (презентації).

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів

Кількість балів денна форма/заочна форма	Критерії оцінювання
9/11	Послідовність, логічність у підготовці презентації та, відповідно, захист, виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5-8/4-10	Послідовність, логічність підготовки презентації.
0/0	Не зроблено презентацію.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та диференційного заліку (від 0 до 50 балів).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.4):

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються та вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

5.3 АСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- диференційний залік;
- тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПС;
- командні проєкти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Формами поточного контролю є: усне та письмове опитування на семінарських заняттях. Здобувачі, що вивчають курс виконують 2 контрольні роботи, які відображають засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. В кінці курсу підводиться підсумок набраних балів та виставляється оцінка.

Перелік питань до поточного контролю за модулем 1:

1. Поняття та зміст сталого міського розвитку.
2. Класифікація та аналіз наукових підходів до визначення категорії «місто», «регіон», «територія», «простір».
3. Основні ознаки сталого міського розвитку.
4. Роль сталого міського розвитку на сучасному етапі розвитку ЄС.
5. Особливості формування стратегії сталого розвитку міст.
6. Яка основна мета стратегії сталого розвитку міст?
7. Які принципи лежать в основі стратегії сталого міського розвитку?
4. Сутність та роль концепції “smart city” задля сталого міського розвитку.
5. Охарактеризуйте фактори, що впливають на сталий розвиток міст в країнах-членах ЄС.
8. Інституційні та економічні передумови сталого розвитку міст.
9. Регіональні екологічні та соціальні передумови сталого розвитку міст.
10. Назвіть основні складові управління сталого розвитку міст ЄС.
11. Показники та індикатори сталого розвитку міст.
12. Напрями підвищення ефективності стратегічного управління сталого розвитку міст в умовах глобальних викликів.
13. Загальновизнані теорії організації місцевої влади: їх сутність та значення.
14. Модель місцевого самоврядування.
15. Консультативно-представницькі органи, що впливають на сталий міський розвиток: їх детальна характеристика.
16. Ініціативні організації та міжнародні об'єднання органів місцевого самоврядування: їх роль для забезпечення сталого міського розвитку.
17. Сутність та цілі міжтериторіальної співпраці.
18. Основні форми міжнародної співпраці міст та регіонів ЄС.
19. Європейська політика сусідства: сучасні характеристики та інструменти.
20. Програми фінансування й місцеві ініціативи, що сприяють сталому міському розвитку.

Перелік питань до поточного контролю за модулем 2:

1. Проаналізуйте організаційно-правове забезпечення міжнародної співпраці міст та районів Європейського союзу.
2. Механізми залучення міжнародних позабюджетних коштів для фінансування проектів міського розвитку.
3. Міжнародні програми та грантові ініціативи фінансування муніципальних проектів.
4. Основні напрямки діяльності та ініціативи ПРООН.
5. Переваги та недоліки застосування державно-приватного партнерства в країнах членах Євросоюзу.
6. Сучасні особливості взаємодії влади та бізнесу для фінансування муніципальних проектів сталого розвитку.
7. Сутність та визначення поняття «грант», «проект розвитку».
8. Структура грантової заявки.
9. Основні помилки написання та реалізації гранту.
10. Класифікація грантових пропозицій для сталого розвитку міст.
11. Сучасні особливості та переваги отримання гранту органами місцевого самоврядування.
12. Механізм розробки й планування муніципального проекту розвитку.
13. Інфраструктурні грантові проекти для сталого розвитку міста.
14. Актуальні можливості для розвитку міст й отримання додаткові фінансових ресурсів в умовах глобальних викликів.
15. Характеристика та напрями програми INTERREG.
16. Сучасна архітектура міжтериторіальної співпраці в країнах членах Європейського союзу.
17. Інструменти забезпечення реалізації цілі 11 Сталий розвиток міст і громад.
18. Лейпцизька хартія сталого європейського міста
19. Моніторинг та оцінка політики сталого розвитку міст та регіонів ЄС
20. Які фактори та елементи інфраструктури впливають на сталий розвиток міст?
21. Які найбільш успішні політики та програми сталого розвитку в Європейському Союзі, і які їхні результати та вплив?
22. Які головні ініціативи та програми ЄС спрямовані на глобальний сталий розвиток та досягнення цілей
23. Повноваження та вплив Ради Європи на сталий міський розвиток.
24. 2.Основні виклики та можливості у діяльності органів муніципального самоврядування задля сталого міського розвитку країн членів ЄС.

25. Стратегія Європа — 2020: «Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання».
26. Юридичне підґрунтя для сталого ефективного управління містом.
27. Ідеї концепції зеленої економіки у формуванні стратегії сталого розвитку міста.
28. Юридичне підґрунтя прийняття стратегії сталого розвитку міст в Євросоюзі.
29. Характеристика регіонального та локального рівня сталого розвитку.
30. Забезпечення ефективної реалізації цілей сталого міського розвитку.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Поняття та зміст сталого міського розвитку.
2. Класифікація та аналіз наукових підходів до визначення категорії «місто», «регіон», «територія», «простір».
3. Основні ознаки сталого міського розвитку.
4. Роль сталого міського розвитку на сучасному етапі розвитку ЄС.
5. Особливості формування стратегії сталого розвитку міст.
6. Яка основна мета стратегії сталого розвитку міст?
7. Які принципи лежать в основі стратегії сталого міського розвитку?
4. Сутність та роль концепції “smart city” задля сталого міського розвитку.
5. Охарактеризуйте фактори, що впливають на сталий розвиток міст в країнах-членах ЄС.
8. Інституційні та економічні передумови сталого розвитку міст.
9. Регіональні екологічні та соціальні передумови сталого розвитку міст.
10. Назвіть основні складові управління сталого розвитку міст ЄС.
11. Показники та індикатори сталого розвитку міст.
12. Напрями підвищення ефективності стратегічного управління сталого розвитку міст в умовах глобальних викликів.
13. Загальноновизнані теорії організації місцевої влади: їх сутність та значення.
14. Модель місцевого самоврядування.
15. Консультативно-представницькі органи, що впливають на сталий міський розвиток: їх детальна характеристика.
16. Ініціативні організації та міжнародні об'єднання органів місцевого самоврядування: їх роль для забезпечення сталого міського розвитку.
17. Сутність та цілі міжтериторіальної співпраці.
18. Основні форми міжнародної співпраці міст та регіонів ЄС.
19. Європейська політика сусідства: сучасні характеристики та інструменти.

20. Програми фінансування й місцеві ініціативи, що сприяють сталому міському розвитку.
21. Проаналізуйте організаційно-правове забезпечення міжнародної співпраці міст та районів Європейського союзу.
22. Механізми залучення міжнародних позабюджетних коштів для фінансування проектів міського розвитку.
23. Міжнародні програми та грантові ініціативи фінансування муніципальних проектів.
24. Основні напрямки діяльності та ініціативи ПРООН.
25. Переваги та недоліки застосування державно-приватного партнерства в країнах членах Євросоюзу.
26. Сучасні особливості взаємодії влади та бізнесу для фінансування муніципальних проектів сталого розвитку.
27. Сутність та визначення поняття «грант», «проект розвитку».
28. Структура грантової заявки.
29. Основні помилки написання та реалізації гранту.
30. Класифікація грантових пропозицій для сталого розвитку міст.
31. Сучасні особливості та переваги отримання гранту органами місцевого самоврядування.
32. Механізм розробки й планування муніципального проекту розвитку.
33. Інфраструктурні грантові проекти для сталого розвитку міста.
34. Актуальні можливості для розвитку міст й отримання додаткові фінансових ресурсів в умовах глобальних викликів.
35. Характеристика та напрями програми INTERREG.
36. Сучасна архітектура міжтериторіальної співпраці в країнах членах Європейського союзу.
37. Інструменти забезпечення реалізації цілі 11 Сталий розвиток міст і громад.
38. Лейпцизька хартія сталого європейського міста
39. Моніторинг та оцінка політики сталого розвитку міст та регіонів ЄС
40. Які фактори та елементи інфраструктури впливають на сталий розвиток міст?
41. Які найбільш успішні політики та програми сталого розвитку в Європейському Союзі, і які їхні результати та вплив?
42. Які головні ініціативи та програми ЄС спрямовані на глобальний сталий розвиток та досягнення цілей
43. Повноваження та вплив Ради Європи на сталий міський розвиток.
44. 2.Основні виклики та можливості у діяльності органів муніципального самоврядування задля сталого міського розвитку країн членів ЄС.

45. Стратегія Європа — 2020: «Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання».
46. Юридичне підґрунття для сталого ефективного управління містом.
47. Ідеї концепції зеленої економіки у формуванні стратегії сталого розвитку міста.
48. Юридичне підґрунття прийняття стратегії сталого розвитку міст в Євросоюзі.
49. Характеристика регіонального та локального рівня сталого розвитку.
50. Забезпечення ефективної реалізації цілей сталого міського розвитку.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1. Основна:

1. Європейська регіональна політика: підручник За ред. Крисоватого А. та Ліщинського І. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.
2. Європейський зелений курс і кліматична політика України : аналіт. доп. / [С. П. Іванюта, Л. М. Якушенко] ; за заг. ред. А. Ю. Сменковського. – Київ : НІСД, 2022. 95 с
3. Коломієць Л.В. Стратегія сталого розвитку: Навч. Посібник. Кропивницький: 2019. 126 с.
4. Мідделаар Л. Нова політика Європи. Десять років політичних криз. Київ: Дух і літера, 2021. 408 с.

7.2. Допоміжна:

1. Біла С. О., Сироман Д.А. Європейський Союз: основи сталого розвитку. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2015. Вип. 22(3). С. 114-121. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2015_22\(3\)__14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2015_22(3)__14)
2. Буряк Є. В., Редько К. Ю., Чорновол А. О, Орленко О. В. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку України в умовах війни (євроінтеграційні аспекти). *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/617/568>
3. Вісім ідей для зелених міст України / авт. кол.: С. Романко, Н. Андрусевич. – Київ: 350.org, 2020. – 56 с.
4. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
5. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2022 рік URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/zvit_pro_vykonannya_ugody_pro_asociaciyu_za_2022_rik.pdf
6. Куйбіда В. С., Федулова Л. І. Нова регіональна політика ЄС: уроки для України:

аналіт. зап. Київ: НАДУ, 2019. 24 с

7. Мальська М. П., Антонюк Н. В. Основи європейської інтеграції: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 320 с.

8. Оцінка інтеграції України до європейського економічного простору : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Електрон. дані. К., 2021. 493с

9. Прокопчук О.А., Ковальчук О.Д., Усюк Т.В. Європейська політика згуртування: концептуальні засади, імперативи для України. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 26. С.

10. Процес вступу України до ЄС у контексті регіонального та місцевого розвитку. 2023. URL: <https://u-lead.org.ua/storage/admin/files/c63b0eb665fdf3266d87a52bf3de8ec9.pdf>

11. Регіональна політика Європейського Союзу: підручник / [за ред. Віктора Чужикова]. К.: КНЕУ, 2016. 495.

12. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / за ред. Кравціва В. С., Сторонянської І. З. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України, 2020. 531 с.

13. Циркулярна економіка. план дій. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/2%20FINAL_Tree_Circular_economy_action_plan_297x210mm_4%2B4_web_180822.pdf (дата звернення: 21.08.2023)

14. Як працює Європейський Союз: довідник інституцій ЄС. Київ : КПФ «А-Скрін», 2006. 52 с. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1bd010fc-0643-4a3c-9449-31ceb8ac13e2/language-en> (дата звернення: 21.08.2023)

7.4. Інформаційні ресурси Інтернеті:

1. Європейська комісія про перспективи розвитку: Європа 2020. URL : http://ec.europa.eu/europe2020/tools/monitoring/annual_growth_survey_2011/index_en.htm

2. Європейський підхід до реалізації Цілей сталого розвитку: передова практика та по- дальші дії. Європейський Парламент, лютий 2019 р. URL: <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/160360/DEVE%20study%20on%20EU%20SDG%20implementation%20formatted.pdf>

3. Department of Economic and Social Affairs. URL: <https://sdgs.un.org/goals>

4. Economic, social and territorial cohesion. URL: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/93/economic-social-and-territorial-cohesion>

5. European Regional Development Fund. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/
6. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>
7. ISO 37120:2014(en) Сталий розвиток громад – Індикатори міських послуг та якості життя. URL: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:37120:ed-1:v1:en>
8. Regions in Europe – 2022 interactive edition. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-interactive-publications/-/ks-09-22-376> (дата звернення 20.07.2023)
9. The Five Principles of Green Economy, Green Economy Coalition. URL: <https://www.greenconomycoalition.org/news-and-resources/the-5-principles-ofgreen-economy>

7.3. Міжнародні видання:

1. Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and The Committee of The Regions. Sustainable and Smart Mobility Strategy — putting European transport on track for the future. COM/2020/789 final. EUR-Lex. URL: <https://bit.ly/3SyCSrJ>.
2. Galamay R. Development Of The Tax System In The Context of Strengthening The Financial Capacity Of Local Self-government: Problems And Ways Of Solution. Norwegian Journal of development of the International Science, №43, 2020, pp. 3-6.
3. Haas T., Sander H. Decarbonizing Transport in the European Union: Emission Performance Standards and the Perspectives for a European Green Deal. Sustainability. 2020. Vol. 12, 8381. <https://doi.org/10.3390/su12208381> .
4. Liu E., Martin C. and Easthope H. (2019), Poor-quality housing and low-income households: Review of evidence and options for reform, URL: www.sheltersnsw.org.au/uploads/1/2/1/3/121320015/poor_quality_housing_report_2019.pdf
5. Noussan M., Hafner M., Tagliapietra S. Policies to Decarbonize the Transport Sector. The Future of Transport Between Digitalization and Decarbonization. SpringerBriefs in Energy. Springer, Cham, 2020. Pp. 71 –112. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-37966-7_4.
6. Pape M. Briefing. EU policies — Delivering for citizens. Transport policy. 2020. European Parliament. URL: <https://bit.ly/3JRnuTL>.